

HISTÒRIA Durant el conflicte, els onze pobles de la comarca en van posar en funcionament per organitzar l'activitat econòmica local

Un llibre explica l'emissió de paper moneda durant la Guerra Civil al Montsià

Onze pobles de la comarca del Montsià van emetre paper moneda durant la Guerra Civil per garantir el funcionament de l'economia local. La inèdita col·lecció de Julio Allepuz ha permès recollir-los tots en un llibre i ara també en una exposició al Museu de les Terres de l'Ebre.

Amposta L. Bertomeu

La Guerra Civil, ja des dels seus inicis, va afectar l'activitat financera de Catalunya i, en particular, va provocar una gran escassetat de moneda de metall. Es van produir dos fenòmens, en primer lloc, l'atresorament de moneda per part de la ciutadania (fins a l'extrem que un decret de la Generalitat ho va prohibir) i el fet que el govern de la República retirés de la circulació primer les monedes de plata "per pagar el cost de la Guerra" i "les de níquel i coure per a la fabricació d'armament", explica Joan B. Beltran, historiador d'Alcanar i coautor del llibre *El paper moneda a la comarca del Montsià durant la Guerra Civil (1936-1939)*. Això va provocar un greu problema en el dia a dia de la ciutadania, "ja que la gent no disposava de diners per anar a comprar el pa o queviures". Si bé continuaven en circulació els bitllets de la República, no solucionaven el problema de les transaccions econòmiques més baixes del dia a dia de la gent, ja que no hi havia moneda fraccionària de la pesseta. Fou llavors quan la Generalitat de Catalunya modificà la Llei municipal catalana, de 9 d'octubre del 1936, que autoritzava els municipis a administrar-se ells mateixos i a emetre paper moneda.

En el cas del Montsià, els onze municipis que en aquell moment formaven la comarca van emetre paper moneda. Generalment, es tracta de bitllets de cartró o paper de valor inferior a una pesseta, de 0,15, 0,25 o 0,50 cèntims. Així, van fer ús del paper moneda Alcanar, Amposta, Freginals, Godall, la Galera del Pla, la Ràpita dels Alfacs, la Sénia, Mas de Barberans, Masdenverge, Uldecona i les Planes del Montsià (ara Santa Bàrbara). A més a més, el paper moneda emès per cada poble només tenia

validesa dins del terme municipal. Però no només els pobles en van fer servir, sinó que també van fer-ho alguns sindicats i col·lectivitats (com les cooperatives de consum) o,

carnisseria de Godall o un bar de Santa Bàrbara.

Gràcies a la col·lecció de Julio Allepuz, el llibre fa un recull dels diferents tipus de paper moneda que es van emetre a cada municipi de la comarca

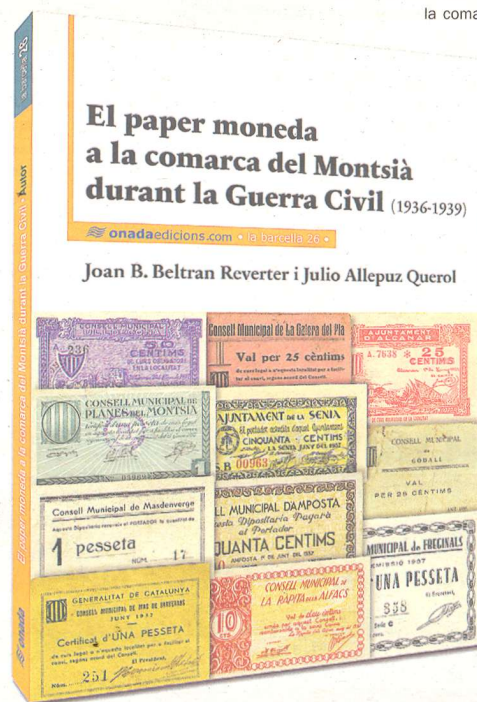
la població per il·lustrar els bitllets. A més a més, l'escut de Catalunya apareixia pràcticament a tots els bitllets emesos. Beltran insisteix, però, que el llibre no és només "un catàleg de bitllets", sinó que "contextualitza les emissions de paper moneda a la comarca i explica la situació socioeconòmica de cada poble durant la Guerra Civil".

UNA EXPOSICIÓ AL MUSEU DE LES TERRES DE L'EBRE Aprofitant la presentació del llibre, el Museu de les Terres de l'Ebre acull fins al dia 29 de gener una exposició temporal que mostrarà totes les emissions i els elements més significatius que es poden trobar al llibre. Aquests bitllets van perdre la seua validesa amb l'arribada de les tropes franquistes: "La gent, els bitllets que tenia els amagava o els destruïa, ja que tindre aquest ti-

pus de bitllets estava penat". Per això és molt difícil trobar exemplars de paper moneda emès durant la Guerra Civil. Pràcticament tots els bitllets que s'exposen pertanyen a la col·lecció particular de

El paper moneda va perdre validesa amb l'arribada de les tropes franquistes

Julio Allepuz i avui en dia es pot considerar gairebé un tresor el fet de disposar de tots aquests testimonis conservats de paper moneda, ja que si bé molta gent encara conserva bitllets de la República, "és més difícil trobar exemples de bitllets locals perquè van perdre utilitat i van ser prohibits", ressalta Beltran. ■

El Museu de les Terres de l'Ebre acull fins al dia 29 de gener una exposició que mostrarà totes les emissions i els elements més significatius que es poden trobar al llibre.

"fins i tot, hi va haver comerços que van emetre el seu propi paper moneda". En aquest cas, Beltran destaca el cas d'Emili Vives, històric dirigent d'ERC a Amposta que regentava una botiga de queviures i "va fer els seus propis cartronets de paper moneda, igual que una

del Montsià. El treball presenta els bitllets amb una explicació detallada de les seues característiques i especificitats. És curiós ressaltar que cada ajuntament en feia un disseny diferent i alguns com Uldecona, la Ràpita dels Alfacs o Alcanar van utilitzar imatges de llocs de

